

POSTUPCI JAVNIH NABAVKI

Tarik Curić, mr. oec., email: tarikcuric44@gmail.co
JU Studentski centar Sarajevo

Sažetak: Pravni okvir sistema javnih nabavki Bosne i Hercegovine uređen je Zakonom o javnim nabavkama koji je stupio na snagu i objavljen je u „Službenom glasniku BiH“ broj 39 od 19.05.2014.godne. Zakon o javnim nabavkama detaljno opisuje ko mora, na koji način provoditi postupke javnih nabavki, a koji su organi izuzeti od provođenja postupaka javnih nabavki. Shodno temi u ovom radu će se obrađivati postupci javnih nabavki. Sistem javnih nabavki je decentralizovan sistem i kao takav podrazumjeva da svaki ugovorni organ može samostalno provesti javnu nabavku u skladu sa vrijedonosnim razredom predmetne nabavke.

Ključne riječi: sistem javnih nabavki, Zakon o javnim nabavkama, otvoreni postupak, konkurentski zahtjev

PUBLIC PROCUREMENT PROCEDURES

Abstract: The legal framework of the procurement system of Bosnia and Herzegovina is regulated by the Law on Public Procurement, which entered into force and is published in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina No. 39 of 19.05.2014. The Public Procurement Law provides a detailed description of who must, how to conduct public procurement procedures, and which bodies are exempted from conducting public procurement procedures. According to the topic in this paper, the procedures of public procurement will be elaborated. The Public Procurement System is a decentralized system and as such implies that each contracting authority can independently procure public procurement in accordance with the valuable class of the procurement concerned.

Key words: Public Procurement System, Public Procurement Law, Open Procedure, Competitive Demand

I UVOD

Zakon o javnim nabavkama dijeli sve postupke nabavki u dvije grupe:

- Postupci nabavke iz Poglavlja I drugog dijela Zakona o o javnim nabavkama, članovi od 19.-34. Zakona o o javnim nabavkama, a to su:
 - Otvoreni postupak;
 - Ograničeni postupak;
 - Pregovarački postupak bez objave obavještenja;
 - Pregovarački postupak sa objavom obavještenja;
 - Takmičarski dijalog;
 - Konkurs za izradu idejnog rješenja.
- Postupci nabavke iz Poglavlja V drugog dijela Zakona o javnim nabavkama, tj. postupci za dodjelu ugovora male vrijednosti, a to su:
 - Konkurentski zahtjev;
 - Direktni sporazum.

Okvirni sporazum koji se često koristi i misli se da je postupak javne nabavke. Okvirni sporazum nije vrsta postupka nabavke, već specifičan način, odnosno tehnika nabavke, kojem mora prethoditi jedan od gore navedenih postupaka javnih nabavki. Ugovorni organ odlučuje koje će od navedenih postupaka provoditi kao redovne, a koje kao izuzetak. Najčešći postupci koji ugovorni organi primjenjuju prilikom provođenja postupaka javnih nabavki su: otvoreni ili ograničeni postupak postupak. Pregovarački postupak bez objave obavještenja i Pregovarački postupak sa objavom obavještenja, kao i takmičarski dijalog mogu se provoditi samo kao izuzetak, ako ispunjavaju Zakonom predviđene uslove.

II POSTUPCI NABAVKE IZ POGLAVLJA I DRUGOG DIJELA ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA

1. Otvoreni postupak

Otvoreni postupak nabavke je postupak koji Ugovorni organi mogu uvijek provoditi, bez obzira na predmet nabavke i vrijednost nabavke. Međutim, otvoreni postupak nabavke u većini slučajeva se provodi kada je vrijednost nabavke roba i usluga veća od 50.000,00KM, a radova od 80.000,00KM. Mada navedeno nije pravilo, i za niže vrijednosti nabavke se može provoditi otvoreni postupak, s tim da Ugovorni organi to često ne rade, zato što imaju jednostavnije postupke za niže vrijednosne razrede.

Za pokretanje otvorenog postupka, neophodno je da nabavka bude planirana u planu javnih nabavki i da se donese odluka o pokretanju postupka nabavke.

Prikaz otvorenog postupka kroz osnovne neophodne korake za provođenje:

➤ **Objava prethodnog informacijskog obavještenja**

Ugovorni organi imaju mogućnost da kada se donese Plan javnih nabavki na početku kalendarske godine objave prethodno informacijsko obavještenje u kojem se navodi vrijednost postupka nabavke, predmet postupka nabavke, da li se namjerava zaključiti okvirni sporazum, CPV kod iz jedinstvenog rječnika javnih nabavki, okvirni datum pokretanja postupka. Na ovaj način Ugovorni organ skraćuje rokove za dostavu ponuda, jer je već dao dovoljno informacija ponuđačima da znaju da li će se odlučiti za učestvovanje u nekom od postupaka.

➤ **Nabavka planirana u planu javnih nabavki**

Za svaku nabavku neophodno je da bude planirana u Planu javnih nabavki, ukoliko ista nije planirana u planu javnih nabavki donosi se posebna odluka definisana članom 17.stav (1) Zakona o javnim nabavkama.

➤ **Donošenje odluke o pokretanju postupka nabavke**

Odluka o pokretanju postupka javne nabavke obavezno sadrži sljedeće podatke: zakonski osnov za pokretanje nabavke, predmet javne nabavke, procijenjenu vrijednost nabavke, podatke o načinu finansiranja nabavke i vrstu postupka kojim će se provoditi nabavka. Ugovorni organ može navesti u odluci na čiji se zahtjev donosi odluka o pokretanju postupka javne nabavke,

kao i da se definiše u odluci o pokretanju postupka da će se naknadno imenovati Komisija za otvaranje ponuda.

➤ Priprema tenderske dokumentacije

U zavisnosti od Ugovornog organa tendersku dokumentaciju može sačinjavati Komisija koju imenuje odgovorna osoba u Ugovornom organu ili u slučaju ako postoji služba za javne nabavke istu sačinjava stručni saradnik za javne nabavke.

U Ugovornom organu koji ja predstavljam postoji Odjel za javne nabavke i na zahtjev rukovodioca, uz dostavljanje detaljnih specifikacija i u zavisnosti od tražene nabavke rukovodioci traže šta im je neophodno od dokumentacije da navedena nabavka zadovoljava uslove nabavke.

➤ Objavljivanje tenderske dokumentacije

Tenderska dokumentacija se objavljuje na portalu javnih nabavki, sažetak Obavještenja o nabavci se šalje na objavu u Službeni glasnik BiH.

➤ Izmjene/dopune tenderske dokumentacije

U periodu dok traje objava tenderske dokumentacije, ponuđači imaju pravo postavljati upite, ukoliko je neophodno može se vršiti izmjena tenderske dokumentacije, te se produžavati rokovi za dostavu iste.

➤ Imenovanje Komisije za javne nabavke i poslovi Komisije

Nakon što istekne rok za dostavu ponuda imenuje se Komisija za otvaranje ponuda. U Rješenju se definišu poslovi Komisije. Rad Komisije počinje otvaranjem ponuda, sačinjavanjem zapisnika, odgovaranje po pravnim lijekovima, sve do preporuke o donošenju odluke o izboru ponuđača ili Odluke o poništenju postupka javne nabavke.

➤ Uvid u ponude

Nakon što ponuđači dobiju Zapisnike o otvaranju, pregledu, ocjeni ponuda imaju pravo da traže uvid u ponude. Uvidu prisustvuje predsjednik Komisije za predmetnu nabavku.

➤ Žalbeni rok

Nakon što su svi ponuđači obaviješteni o postupku javne nabavke, teče žalbeni rok, koji se računa od dana obaviještenja ponuđača o činjenicama. Ukoliko bude žalba Komisija predlaže odgovornoj osobi Ugovornog organa prijedlog odgovora po pravnom lijeku.

➤ Zaključivanje ugovora/okvirnog sporazuma

Ugovor se zaključuje nakon svih okončanih procedura i kada prođe minimalno 15 dana od dana obaviještenja o izboru najpovoljnijeg ponuđača.

➤ Obaviještenje o dodijeli ugovora

Ugovorni organ ima obevezu u roku od 30 dana od dana potpisivanja ugovora prijaviti ugovor na portal javnih nabavki, te sažetak obaviještenja poslati u Službeni glasnik BiH.

➤ Arhiviranje dokumentacije

Arhiviranje se vrši na način da na jednom mjestu budu svi akti vezani za predmetni postupak kako bi se u svakom trenutku imao uvid u cjelokupan proces nabavke.

2. Ograničeni postupak

To je drugi najčešći postupak koji Ugovorni organi provode. To je ustvari dvofazni postupak, koji se obavlja u dvije faze:

- faza pretkvalifikacije
- faza kvalifikacije

U prvoj fazi kvalifikacije Ugovorni organ nakon donošenja odluke o pokretanju postupka javne nabavke, objave obavještenja o nabavci, prikuplja zahtjeve za učešće privrednih subjekata na osnovu uslova iz tenderske dokumentacije, te u skladu s time vrši izbor kvalificiranih kandidata koji će se pozvati da dostave ponude u ograničenom postupku. Dokument koji privredni subjekat dostavlja u ovoj fazi postupka nosi naziv zahtjev za učešće.

U ovoj fazi Komisija određuje kvalifikovanost privrednih subjekata, na osnovu tenderske dokumentacije. Privredni subjekti koji ispune kriterije određene tenderskom dokumentacijom u ovoj fazi dobijaju status kvalifikovani ponuđač.

U drugoj fazi, fazi kvalifikacije dostavlja se tenderska dokumentacija samo kvalifikovanim ponuđačima na osnovu koje se sačinjava ponuda. Nakon toga se dostave ponude, koje se pregledaju, sačine odgovarajući zapisnici, te se donosi odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača ili odluka o poništenju postupka nabavke. Ugovor se potpisuje sa najpovoljnijim ponuđačem, obaviještenje o provedenom postupku i Izvještaj se dostave Agenciji za javne nabavke.

3. Pregovarački postupak s objavom obavještenja o nabavci

Ugovorni organi primjenjuju pregovarački postupak s objavom obavještenja o nabavci kao izuzetak, samo ako su za to ispunjeni uslovi utvrđeni Zakonom o javnim nabavkama:

a) ako u otvorenom ili ograničenom postupku ili u postupku takmičarskog dijaloga dobije sve ponude koje ne ispunjavaju uslove kvalifikacije, a osnovni uslovi za dodjelu ugovora se nisu bitno promijenili, ugovorni organ nije obavezan ponovo objaviti obavještenje o nabavci, pod uslovom da pozove sve ponuđače, odnosno kandidate da otklone nedostatke u svojim ponudama, te svoje ponude učine prihvatljivim;⁹²

b) u izuzetnim slučajevima, kada zbog prirode robe, usluga ili radova ili zbog rizika povezanih sa izvršavanjem predmeta nabavke nije moguće prethodno određivanje ukupne cijene.

Sektorski ugovorni organi primjenjuju pregovarački postupak s objavom obavještenja o nabavci kao redovan postupak.

Pregovaračkog postupak s objavom obavještenja o nabavci odvija se u tri faze:

- faza pretkvalifikacije u kojoj je neophodno obaviti sljedeće korake:

⁹² Član 20.ZJN

- a) objaviti obavještenje o nabavci;
- b) kandidatima ustupiti pretkvalifikacionu dokumentaciju;
- c) izvršiti provjeru kvalifikacija kandidata i o rezultatima kvalifikacija obavijestiti učesnike u postupku;

➤ faza pregovaranja u kojoj je neophodno obaviti sljedeće korake:

- a) istovremeno uputiti poziv izabranim kandidatima da učestvuju u pregovorima o tehničkim, ekonomskim, pravnim i drugim aspektima ugovora;

- b) pregovarati sa svakim kandidatom/ponuđačem posebno.

Svim kandidatima/ponuđačima postaviti iste zahtjeve i dati im iste informacije. Ugovorni organ dužan je voditi zapisnike o postupku pregovora sa svakim ponuđačem koji će potpisati obje strane nakon okončanih pregovora. Nijedna informacija koja se dobije od kandidata/ponuđača niti informacije o rješenjima koja su predložili kandidati/ponuđači ne mogu se otkriti trećim licima bez prethodne saglasnosti tog kandidata/ponuđača;

➤ faza dostave konačne ponude u kojoj je neophodno obaviti sljedeće korake:

- a) dostaviti tendersku dokumentaciju za konačnu ponudu i pozivati ponuđače da podnesu svoje konačne ponude;

- g) provesti javno otvaranje blagovremeno primljenih ponuda;

- h) izabrati najuspješnijeg ponuđača, u skladu s kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji;

- i) objaviti obavještenje i dostaviti izvještaj Agenciji u skladu s članom 75. Zakona

4. Pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci

Ugovorni organi, kao i Sektorski ugovorni organi primjenjuju pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci kao izuzetak, samo ako su za to ispunjeni uslovi utvrđeni Zakonom o javnim nabavkama.⁹³

- a) kada nijedna ponuda ili nijedna prihvatljiva ponuda nije dostavljena u otvorenom ili ograničenom postupku i kada uslovi za ugovor nisu bitno promijenjeni u odnosu na uslove iz prethodnog postupka;

- b) kada nijedan zahtjev za učešće u ograničenom postupku nije dostavljen ili nijedan kvalificirani kandidat nije zatražio učešće u ograničenom postupku i kada uslovi za ugovor nisu bitno promijenjeni u odnosu na uslove iz prethodnog postupka;

- c) kada se iz suštinskih, dokazivih tehničkih ili umjetničkih razloga, ili iz razloga koji se odnose na zaštitu ekskluzivnih prava, ugovor može dodijeliti samo određenom dobavljaču;

- d) kada izuzetno, zbog dokazivih razloga krajnje hitnosti, prouzrokovane događajima nepredvidivim za ugovorni organ, ne mogu ispoštovati ovim zakonom utvrđeni minimalni rokovi za otvoreni, ograničeni ili pregovarački postupak s objavom obavještenja. Okolnosti kojima se opravdava izuzetna hitnost postupka ni u kom slučaju ne smiju se dovesti u vezu s ugovornim organom.

⁹³ Član 21. ZJN

Ugovorni organ je dužan na svojoj web stranici objaviti pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci i time učiniti dostupnim za potencijalne ponuđače. Ugovorni organi bi trebali na više adresa poslati pozive za provođenje ovog postupka, da bi se dobilo na konkurentnosti i da bi se izbjegla sumnja u favorizovanje određenog ponuđača. Tok provođenja pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci je isti kao i kod provođenja pregovaračkog postupka s objavom obavještenja o nabavci, s tim da se razlikuje jer se obavještenje o nabavci objavljuje na web stranici Ugovornog organa.

5. Takmičarski dijalog

Takmičarski dijalog je vrsta postupka koji se provodi na način da Ugovorni organ poziva učesnike u postupak i vodi dijalog s ciljem razvijanja rješenja koje odgovara Ugovornom organu. Takmičarski dijalog se primjenjuje kada je riječ o složenom predmetu nabavke ili ako zaključivanje ugovora nije moguće kroz otvoreni ili ograničeni postupak. Broj učesnika s kojima će obavljati dijalog Ugovorni organ mora definisati u obavještenju o nabavci, a taj broj ne smije biti manji od tri. Ako ugovorni organ utvrdi da je broj sposobnih kandidata veći od objavljenog broja kandidata kojima će biti upućen poziv za učešće u takmičarskom dijalogu, može ih pozvati sve ili između sposobnih kandidata odabrati najbolje kandidate, u skladu s brojem i pravilima navedenim u objavi. Razlozi za izbor navode se u zapisnik. Ugovorni organ može nastaviti postupak pozivanjem jednog ili više sposobnih kandidata ako utvrdi da je broj sposobnih kandidata manji od objavljenog broja kandidata kojima će biti upućen poziv za učešće u takmičarskom dijalogu, a ako nema nijednog sposobnog kandidata, ugovorni organ mora poništiti postupak.

6. Konkurs za izradu idejnog rješenja

Konkurs za izradu idejnog rješenja provodi se kako bi Ugovorni organ izabrao učesnika ili učesnike koji su ponudili najbolje rješenje, odnosno idejno rješenje s ciljem da se:

- a) dodijeli ugovor o javnoj nabavci usluga pobjedniku konkursa ili jednom od pobjednika konkursa za izradu idejnog rješenja ili
- b) dodijeli nagradu pobjedniku ili pobjednicima konkursa za izradu idejnog rješenja

Konkursi se provode na području arhitekture, urbanizma. Nakon što se dodijeli ugovor o javnoj nabavci usluga pobjedniku konkursa ili jednom od pobjednika konkursa za izradu idejnog rješenja, provodi se pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci.

III POSTUPCI NABAVKE IZ POGLAVLJA V DRUGOG DIJELA ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA

1. Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda

Za nabavke vrijednosti manje od 50.000,00 KM, u slučaju robe i usluga, ili 80.000,00 KM, u slučaju radova, ugovorni organ može provesti konkurentski zahtjev za dostavu ponuda.

Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda je postupak koji se provodi kao i otvoreni, po modelu standardne tenderske dokumentacije. Neophodno je da nabavka bude planirana planom javnih nabavki ili da se donese posebna odluka o pokretanju postupka nabavke. Kada se donese odluka o pokretanju postupka nabavke, sačini se tenderska dokumentacija, koja se objavljuje na portalu javnih nabavki, sačini se obavještenje o nabavci, te se uputi na najmanje tri adrese poziv za dostavu ponuda. Poziv za dostavu ponuda treba da sadrži osnovne informacije o predmetu nabavke.

Ugovorni organ obavezno obrazuje Komisiju za predmetnu nabavku, te se vrši javno otvaranje ponuda. Sačinjavaju se odgovarajući zapisnici, odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača /poništenju postupka. Razlika u odluci o izboru najpovoljnijeg ponuđača, odnosno poništenja postupka između otvorenog postupka i konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda je da rok za žalbu na Odluku u otvorenom postupku je deset dana, a u konkurentskom zahtjevu za dostavu ponuda 5 dana.

Dodjela ugovora u postupku konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda zasniva se na kriteriju najniže cijene ili kriteriju ekonomski najpovoljnije ponude.

U slučaju da se pojavi samo jedna ponuda koja ispunjava zahtjeve iz tenderske dokumentacije, zaključuje se ugovor sa tim dobavljačem u roku najkasnije do deset dana.

Ugovorni organ obavezno prijavljuje ugovor na portal javnih nabavki.

2. Direktni sporazum

Direktni sporazum je postupak koji se provodi do 6.000,00 KM, u kojem ugovorni organ nakon ispitivanja tržišta traži pismeno prijedlog cijene ili ponudu od jednog ili više ponuđača i pregovara ili prihvata tu cijenu, kao uslov za konačni sporazum. Što se tiče direktnog sporazuma, svaki ugovorni organ mora donijeti interni Pravilnik o direktnom sporazumu, te na osnovu istog provoditi postupak. Ugovorni organi mogu propisati u Pravilnicima da ponudu cijene mogu tražiti samo od jednog ponuđača, zbog pojednostavljenja postupka, a mogu tražiti ponude od više ponuđača.

U konkretnom slučaju u ugovornom organu koji predstavljam, ukoliko nije previše hitna nabavka, traži se prijedlog dva ili tri ponuđača, a ukoliko je hitna nabavka traži se prijedlog cijene od jednog ponuđača, kako bi se što prije okončala procedura nabavke.

Istraživanje tržišta se pretežno vrši putem interneta, gdje se za kratko vrijeme može saznati kod kojeg se ponuđača može najpovoljnije nabaviti predmetna nabavka.

Ukoliko je vrijednost nabavke do 1.000,00KM ugovorni organ prihvata račun ili fakturu kao račun i time se ugovor smatra zaključenim, za nabavke iznad 1.000,00KM ugovorni organ mora zaključiti ugovor o javnoj nabavci. Svaki direktni sporazum se mora prijaviti na portal javnih nabavki, za koji se dobije Izvještaj o provedenom postupku nabavke.

IV OKVIRNI SPORAZUM

Okvirni sporazum se zaključuje nakon provedenog otvorenog, ograničenog, pregovaračkog postupka s objavom obavještenja i konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda. Izuzetno,

okvirni sporazum može se zaključiti i nakon pregovaračkog postupka bez objave obavještenja nakon poništenog otvorenog ili ograničenog postupka zbog toga što nije zaprimljena nijedna ili nijedna prihvatljiva ponuda.

Okvirni sporazum se zaključuje sa jednim ili više ponuđača. Trajanje okvirnog sporazuma ne može biti duže od četiri godine.

U slučaju kada se vrši zaključivanje okvirnog sporazuma sa više ponuđača, ugovorni organ prilikom nabavljanja roba svaki put vrši mini tenderisanje.

Nakon zaključenja okvirnog sporazuma, njegove odredbe ne mogu se mijenjati.

V ZAKLJUČAK

Na osnovu svega naprijed opisanog i navedenog može se zaključiti da je najtransparentniji postupak nabavke iz Poglavlja I otvoreni postupak, a iz Poglavlja II konkurentski zahtjev za dostavu ponuda.

Otvoreni postupak je postupak koji se provodi kao redovni postupak u ugovornom organu koji predstavljam, do sada je utvrđeno da je transparentan, pruža dovoljno informacija o postupku nabavke, te nije komplikovana procedura za provođenje istog.

Što se tiče pregovaračkog postupka sa objavom obavještenja o nabavci i bez objave obavještenja o nabavci, u dosadašnjem iskustvu iz rada drugih ugovornih organa, vidljivo je da je to način provođenja postupka u kojem se može favorizovati određeni ponuđač, te samim time narušavati principi transparentnosti u postupku provođenja Zakona o javnim nabavkama. Ograničeni postupak nabavke je dosta dobar za nabavke koje zahtjevaju određene reference od ponuđača, međutim isti se smatra često komplikovanim zbog duge procedure.

Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda je često korišten postupak za provođenje postupaka nabavki male vrijednosti. Prednosti postupka su što kraće traje procedura, pa samim time je to veliko olakšanje za ugovorni organ.

Direktni postupak nabavke, bi trebao da se koristi kao izuzetak, a ne kao pravilo, mada često nije tako. Ugovorni organi zbog pojednostavljene procedure i mogućnosti biranja ponuđača za kojeg smatraju da će kvalitetno izvršiti nabavku roba, radova ili usluga često koriste ovaj postupak nabavke.

Okvirni sporazum kao alat u postupku javnih nabavki je veoma važan iz razloga što se ne mora provoditi procedura nabavke svake godine, ako se nabavljaju svake godine isti predmeti nabavke, lakše je svakom ugovornom organu nakon provođenja odgovarajućeg postupka nabavke, kako je već to opisano u ranijem tekstu, zaključiti ugovor na više godina i samim time rasteretiti administraciju. Mana okvirnog sporazuma je kada se zaključuje ugovor sa više ponuđača, jeste što se svaki put mora vršiti mini tenderisanje prilikom nabavke roba, radova ili usluga.

Zakon o javnim nabavkama kaže sljedeće“ Okvirni sporazum zaključuje se s više ponuđača za isti predmet nabavke, te broj ponuđača s kojima se zaključuje okvirni sporazum ne može biti manji od tri, pod uslovom da postoji dovoljan broj ponuđača. Okvirni sporazum može se zaključiti i s dva ponuđača u slučaju ponavljanja postupka zbog nedovoljnog broja primljenih

ponuda.“⁹⁴ Međutim isto je neprovodivo u praksi, jer prilikom objave obavještenja o nabavci, neophodno je označiti s koliko ponuđača će se zaključiti okvirni sporazum, ako se označi da će se zaključiti sa tri ponuđača okvirni sporazum, a javi se samo jedan ponuđač, nema mogućnosti prijave u sistem takvog okvirnog sporazuma i isti se mora poništavati.

Zakon o javnim nabavkama koji je trenutno važeći i koji bi trebao u skorije vrijeme da se izmjeni, ima mnoge nedorečenosti. Samim uvođenjem novih alata, kao što je e aukcija, koja nije dovoljno razrađena u samom Zakonu, kao i okvirni sporazum, alati u sistemu javnih nabavki imaju jednu mogućnost, dok Zakon o javnim nabavkama daje više mogućnosti. Direktni sporazum je ostavljen ugovornim organima da ga provode na koji način žele, što povećava stopu netransparentnosti.

Također je nelogično da se dostavljaju pozivi ponuđačima za konkurentski zahtjev za dostavu ponuda, ako se isti objavljuje na portalu javnih nabavki i ako se objavljuje tenderska dokumentacija na portalu javnih nabavki. Na navedeni način samo se stvara opterećenje ugovornom organu, jer je već postupak učinio transparentim čim je postavio tendersku dokumentaciju na portal javnih nabavki i time je učinio dostupnom svim učesnicima u postupku.

LITERATURA

- [1] Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“) broj 39 od 19.05.2014.godne.
- [2] Uputstvo za pripremu modela standardne tenderske dokumentacije i ponuda („Službeni glasnik BiH“) broj 90 od 18. 11. 2014.godine
- [3] Dragana R., Postupci male vrijednosti konkurentski zahtjev, Sarajevo, 2017.godine
- [4] Kovačević D., Okvirni sporazum, Sarajevo, 2017.godine
- [5] Rahić T., Kozadra F., Hadžimusić M., Priručnik za praktičnu primjenu Zakona o javnim nabavkama, Sarajevo, 2016.godina

⁹⁴ Član 32.ZJN